

Nationalmuseets etnografiske Samling 1945.

Den store, alt andet overskyggende begivenhed i 1945 er selvfølgelig Danmarks befrielse for det tyske åg, der også for museet var blevet mere og mere uudholdeligt. At dette virkelig havde svævet i alvorlig fare for at blive sprængt i luften under de tyske terroraktioner, er nu til fulde godtgjort, og hvilket uerstatteligt tab en sådan ødelæggelse vilde have været ikke blot for det danske folk, men tillige for hele den internationale videnskab, trænger ikke til at påpeges nærmere. En anden fare for museet rummede de gadekampe og sprængninger, der med god grund kunde ventes i forbindelse med voldsherredømmets ophør, og i forbindelse hermed havde modstandsbevægelsen stillet en stærk vagt til rådighed i de første døgn efter befrielsen — heldigvis dog uden at det skulde vise sig nødvendigt.

Det er ikke uden interesse at se, hvordan årets mange og skiftende tildragelser afspejler sig i tallet af besøgende. Det foregående år havde tallet under de usikre forhold og den stadigt voksende undertrykkelse været så langt nede, at det kun i besættelsens første tid havde været mindre. De første fire måneder af 1945 viste en fortsat nedgang i besøget, således at det i april ikke var stort mere end halvdelen af tallet for samme måned året forud, og der kan ikke være tvivl om, at hvis besættelsen havde været ved, vilde 1945 være blevet mindst lige så dårligt som 1940. Så kommer befrielsen i begyndelsen af maj, og ingen kan undre sig over, at i denne stemningsbevægede måned sætter besøget hundrekord med kun 775, det laveste tal for en enkelt måned i museets historie siden 1931, da samlingen var næsten utilgængelig på grund af de store ombygninger (for resten viser erfaringen, at maj altid er den dårligste „museumsmåned“). Endnu i juni var besøget forholdsvis ringe, omend næsten det dobbelte af majs; men derpå vokser tallet

betydeligt, således at det endelige årsresultat, 37,660, trods alt ligger et par tusind højere end det foregående års.

Befrielsen betød ikke blot lettelsen af et mere og mere føleligt tryk, men desuden at museet gradvis kunde genoptage sit vante arbejde. Først og fremmest blev de evakuerede sager hentet tilbage, og til alt held viste det sig, at ikke et eneste stykke havde lidt ved bortflytningen, så at museet lykkeligt er gået fuldstændig uskadt ud af krigen. Der blev straks taget fat på genopstillingen. I løbet af sommeren blev alle sager fra stueetagen (polarfolk og indianere) og 1. sal (tropiske naturfolk) bragt på plads, og om efteråret åbnedes den ene halvdel af 2. sal, omfattende samlingerne fra Indien, Bag-Indien, Japan og Korea. Derimod er samlingerne fra Kina, Central- og Vest-Asien desværre endnu utilgængelige, da der her må foretages en fuldstændig omordning på grund af de meget store, mongolske samlinger, der blev hjembragt af Henning Haslund-Christensen umiddelbart før besættelsen.

Krigens ophør har naturligvis også medført genoptagelsen af museets forbindelser med udlandet, hvad der gælder både dets danske venner, der er bosat i fjærne egne, og fremmede kolleger. Ganske vist mærkes det tydeligt, at normale tilstande endnu ikke er indtrådt; således ligger der fremdeles nogle steder samlinger, der har ventet i årevis på at kunne sendes hjem. Mange af de afbrudte tråde er dog knyttet igen, og nye forbindelser er bragt til veje, så at man tør vente sig gode resultater deraf i fremtiden; bl. a. er en ret betydelig mængde udenlandsk litteratur allerede indløbet, ikke mindst takket være den energi, som under hele krigen er udfoldet i de Forenede Stater af professor Harald Ingholt.

Det område, hvor følgerne af de nye tider lægger sig tydeligst for dagen, er imidlertid det ekspeditions-mæssige. Rejser er i virkeligheden en livsbetingelse for et museum som det etnografiske. Som det vil være kendt, lykkedes det museumsinspektør Helge Larsen at komme til Amerika i sommeren 1941 for med støtte af Rask-Ørsted Fondet at fortsætte sine arkæologiske undersøgelser i Alaska, og først i efteråret 1945 var han i stand til at vende tilbage til København. Det er ikke her stedet at gå nærmere ind på denne ekspedition, men enkelte punkter bør dog nævnes. I sommeren 1941 foretoges omfattende udgravninger af gamle, eskimoiske husruiner ved Point Hope i fortsættelse af de tidligere undersøgelser på dette sted 1939. Vinteren 1941—42 tilbragte Helge Larsen i Fairbanks, Alaska, sys-

selsat med bearbejdsen af sit materiale, for så den følgende sommer at foretage en arkæologisk undersøgelse dels af en indlandsboplads ved Utorqaq River, dels af kyststrækningen mellem Wainwright og Point Lay, især i egnen om Icy Cape. De følgende år gjorde han tjeneste ved American Museum of Natural History i New York, for hvilket han i sommeren 1945 gravede ved Dutch Harbor på Amaknak Island i Aleuterne. Om de samlinger, der er hjembragt fra alle disse overordentlige vigtige undersøgelser, skal der nedenfor gives enkelte oplysninger.

Som det kunde forudses, har krigens afslutning også betydet en genoptagelse af arbejdet i Grønland, hvor greve Eigil Knuth foretog en arkæologisk rekognoscering i Godthaab Distriktet. Udbyttet heraf skal ligeledes omtales nedenfor.

I øvrigt har museet haft de sædvanlige omvisninger på søn- og helligdage, der har været skiftende udstillinger af særlig bemærkelsesværdige sager i forhallen, og i forbindelse med Landsforeningen for dansk Kunsthaandværk og Kunstindustri har dr. phil. C. G. Feilberg ledet en studiekreds med æmnet „Billeder fra islams kulturverden“.

Som allerede nævnt har samlingens håndbibliotek modtaget en anseelig tilvækst af amerikansk litteratur fra krigsårene, og desuden er der indkommet boggaver fra Thorvaldsens Museum og professor, dr. phil. M. Vahl. Billedsamlingen, der efterhånden er blevet ret omfattende, er forøget med gaver fra Statens Museum for Kunst, lensbaron Juel-Brockdorff, frk. Ebba Busch, civilingeniør Karl Michelsen, tegneren Robert Storm-Petersen, fotograf Strüwing og hr. L. Wendelboe. Desuden er fotografiske negativer stillet til rådighed for kopiering af kaptajn M. Davidsen, vicekonsul Aage Henriksen, ingeniør J. A. L. Horn og malermester Frode Jensen. Derimod har brist på fotografiske plader voldt, at fremstillingen af diapositiver til ophængning i udstillingsrummene kun i ringe grad har kunnet gennemføres.

Asien.

For Asiens vedkommende er det som sædvanligt Kina, der indtager førstepladsen med hensyn til nyerhvervelser. Det er sjældent, at der ikke i disse beretninger er lejlighed til at udtrykke museets taknemlighed over for Ny Carlsberg Fondet, hvis rundhændede gavmildhed gang på gang har sat samlingen i stand til at erhverve sager af kunstnerisk værdi, der ellers vilde have ligget uden for dens økonomiske rækkevidde. Således også

Fig. 1. Træfigurer forestillende Ngo-na og Chia-shih. Ming-perioden, Kina.

i det forløbne år, hvor fondet har bidraget meget væsentligt til indkøbet af to store, forgyldte træfigurer forestillende buddhistiske helgener (Ngo-na og Chia-shih, fig. 1). De stammer begge fra templet i Chi Lo Ssü i Peiping og er uden tvivl fremstillet i Ming-tiden. Fra samme periode hidrører formentlig også et par malerier af taoistiske guddomme, som selskabet Etnografisk Samlings Venner har skænket tillige med to rødlakerede og forgyldte tempelborde fra kejserstaden Jehol. Det er endnu kun få år, det nævnte selskab har kunnet virke; men allerede nu har dets indsats sat sig værdifulde spor i museet. Yderligere har to med-

lemmer af dets bestyrelse, konsul George Jorek og civilingeniør H. Steen Christensen, hver for sig privat skænket betydelige gaver, den førstnævnte en malet og forgyldt porcelænsfigur af den buddhistiske guddom Chang Shên-fo (Amitâyus), rimeligvis fra et lamatempel i Peiping, foruden en mindre figur af grøn flusspat af lykkeguden Pu-tai, den sidstnævnte en overordentlig fin røgelsebrænder af gennembrudt *blanc-de-Chine* porcelæn, formentlig fra Ming-perioden. Det behøver næppe at fremhæves yderligere, i hvor høj grad museet påskønner den varme interesse for dets virksomhed, som har givet sig udslag i disse gaver.

Også dets mangeårige ven og velynder hr. Sophus Black har forøget samlingen med gaver, bl. a. en smuk, gammel fedtstensfigur og tre store rullebilleder. Andre givere, der har betænkt den kinesiske afdeling, er konsul J. Lange (et fad af krakeleret celadonporcelæn), civilingeniør G. Lange (en tungeskraber af sølv), adjunkt Carl Rasmussen (en forfædretavle fra Mukden, hvor den har stået i samme tempel som den store, overordentlig fremragende bronzefigur af Kuan-yin, der i 1932 blev skænket af hr. Rasmussen), hr. L. Wendelboe (en elfenbensvifte) og fru toldkontrollør E. Wichmand (et dukkekøkken). Et par forøgelser er indgået ved køb. Det drejer sig om en stor fane af blå silke broderet med en firkloet drage og en meget smukt patineret bronzesigte fra Han-dynastiet (206 f. Chr.—220 e. Chr.).

I sammenligning med nyerehvervelserne fra Kina er det kun lidt, der er indgået fra det øvrige Øst-Asien. I alle tilfælde er der tale om gaver. Arkæologen Werner Jacobsen har skænket et koreansk Buddha-hoved af sort ler, hr. Wilhelm Brager en japansk rustning og frk. Marie Behn et sværd, et lakbillede og en stok, hjembragt fra Japan for c. 40 år siden.

En række gaver er ligeledes indløbet fra Syd-Asien. Guldsmed Holger Jacobsen, der i sin egenskab af ivrig våbensamler ofte har bistået museet med råd og dåd, har skænket en kokoskniv fra Laos-folket i Siam. Bladet er forsynet med takker ved spidsen, for at det tillige kan tjene som rasp, og er udstyret med indgraverede dyrefigurer samt en indskrift, der daterer det til c. år 1900. Fra billedhugger Will. Larsen er modtaget en smukt lakeret, siamesisk træskål med glasindlægning, og fra Møntsamlingen er afgivet en møntlignende kobberamulet, rimeligvis også fra Siam eller omliggende egne. Endvidere er der indkøbt en lille, forgyldt træbeholder af form som en siamesisk askeurne.

Indonesien er repræsenteret ved et par dajak-sværd, forærede

af gartner E. Fløytrup, og et udskåret, javansk træskrin, der er modtaget som gave fra kunstmaler Johan Thomas Skovgaard.

Den indiske samling, som i forvejen hører til de betydeligste i museet, har fået enkelte forøgelse. Således har fru Augusta Møller, Helsingør, skænket nogle små, påklædte trædukker forestillende indiske folketyper, og desuden har fru Møller viist sin store interesse ved at testamentere museet en større mængde sager fra Japan o. a. steder. Af de øvrige ny erhvervelser fra Indien må nævnes en rosenvandsflaske af bronze fra civilingeniør K. Fæster, en fremstilling af guden Krishna som fløjtespiller fra læge B. C. Cederfeld, Præstø, og en lille, broget malet marmorfigur af den firearmede Kâlî eller Durgâ fra direktør Aage Andreassen.

Et interessant eksempel på forbindelserne inden for Asiens grænser er modtaget fra hr. Henning Haslund-Christensen. Det er en lille sølvmonet af den såkaldte „sadeltype“, der er vidt udbredt i Siam og omliggende lande. Dette stykke har hr. Haslund-Christensen imidlertid fået af en mongolsk lama af Chahar-stammen, der betegnede det som en „himmelpil“ og tilføjede det magisk kraft. At spore dets vandring fra dets tropiske hjemstavn til Mongoliet stepper lader sig naturligvis ikke gøre; måske er det medbragt af en from, buddhistisk pilgrim, måske er det kommet ad omveje gennem driftige, kinesiske købmænd — mulighederne for forklaring er mangfoldige; men som vidnesbyrd om vidtspændende samkvem taler stykket i øvrigt for sig selv. Fra Mongoliet kommer desuden forskellige sølvsmykker, der er indkøbt i kunsthandelen. Takket være hr. Haslund-Christensen er museets samling af sådanne i forvejen en af de største og fuldstændigste, der eksisterer, og det har derfor været af særlig betydning at forøge den med disse stykker, der nu efterhånden er sjældne og vanskelige at få.

Fra overgangen mellem Central- og Nord-Asien stammer en lille bronzedolk, som er skænket af direktør H. P. Hjerl Hansen. Den er typisk for den gamle kultur, der i fordums dage blomstrede i egnene omkring Minusinsk ved øvre Yenisei, og fra hvilken der løb tråde både til den skythiske oldtidskultur i Syd-Rusland og til den forhistoriske kultur i Mongoliet. Kun nogle få Minusinsk-bronzer fandtes i forvejen i museet.

Endelig udviser Vest-Asien forskellige forøgelse. Civilingeniør Ejnar Nielsen har foræret en kurdisk mandstrøje og malmester Frode Jensen, som har deltaget i Carlsberg Fondets udgravninger ved Hama i Syrien, to haglpunge. Fru Ella Kofoed,

der for få år siden skænkede en kvindedragt fra Rhamallah i Palæstina, har påny viist sin interesse ved at overlade et kvindeslør fra samme egne. Fra Antiksamlingen er der overført nogle smykker, dels af rent guld, dels forgyldte; de er i sin tid indkøbt i Smyrna og angives at være fundet i Lydien ved Aïdin, oldtidens Tralles, hvor der bl. a. forekommer middelalderlige grave. Utvivlsomt fra middelalderen er en persisk flaske af blå glas, som er købt til museet.

Amerika.

Som nævnt i indledningen har krigens ophør også for museets vedkommende medført en genoptagelse af forbindelsen med Grønland. På den rejse, som greve Eigil Knuth foretog i sommeren 1945 til Godthaab distrikt, udførte han en række arkæologiske udgravninger på gamle bopladser og hjembragte herfra i alt 450 numre, som er blevet overdraget museet. Størstedelen af materialet hidrører fra en tid, da befolkningen allerede har haft livlig forbindelse med omverdenen, men har sin betydning, fordi der hidtil aldrig er gjort systematiske udgravninger i dette område. Samtidigt havde museet den glæde at modtage hele det arkæologiske udbytte, i alt 385 stykker, fra Eigil Knuths arkæologiske undersøgelser på ekspeditionen til Nordøst-Grønland 1938—39. Disse undersøgelser strakte sig næsten til 81° n. br. og omfatter således nogle af de nordligste vidnesbyrd om menneskelig bosættelse i det hele taget.

I tilknytning til cand. mag. C. L. Vebæks udgravninger af nordboruiner i sommeren 1945 i Julianehaab distrikt var der lejlighed til at undersøge to eskimoiske gravhuler og enkelte grave på øen Unartoq. Desværre viste disse begravelser sig at være plyndret i forvejen, men en del gravgods og nogle skeletter blev reddet; det førstnævnte er nu indlemmet i den etnografiske samling, mens det antropologiske materiale er afgivet til Universitetets antropologiske Laboratorium. Fra Vest-Grønland er desuden i årets løb modtaget forskellige gaver fra fabrikant W. Ø. Larsen (en lille figur stammende fra billedhugger Svend Rathsacks dødsbo) og fra fru dr. Gregers Fanøe (en samling billeder, hovedsagelig akvareller fra midten af forrige århundrede).

Scoresby Sund-Komiteen har overladt en stor slæde fundet ved Hartz Havn i Scoresby Sund, den eneste slæde fra disse egne nu uddøde befolkning, museet ejer, og endelig har den indfødte fanger Samuel fra Isortoq indsendt en del legetøj fun-

det i en husruin i Angmagssalik distriktet; det er en særlig glæde at se, hvordan forståelsen af museets opgaver således efterhånden er udvidet til også at omfatte vore eskimoiske landsmænd.

Langt den største og betydeligste tilvækst for eskimo-samlingernes vedkommende stammer dog ikke fra Grønland, men fra Alaska. I første række kommer her resultaterne af Helge Larsens før nævnte undersøgelser, fra hvilke i alt c. 5000 oldsager er indgået til museet. Af disse tilhører omkring 2000 en forholdsvis sen fase af eskimo-kulturen og vidner om en levevis, der ikke adskiller sig væsentligt fra den, der kunde iagttages af de første hvide rejsende i dette område. Anderledes stiller det sig imidlertid med resten, der har et så tydeligt særpræg, at den må siges at repræsentere en helt ny kulturform, som efter findestedet, et par kilometer fra den nuværende boplads på Point Hope, har fået navnet Ipiutak-kulturen (fig. 2-3). Det er ikke meningen her at foregribe den endelige bearbejdelse af hele dette store og overordentlig vigtige materiale, om hvilket der hidtil kun er offentliggjort en lille, foreløbig meddelelse af Helge Larsens amerikanske medarbejder, professor Fr. Rainey¹⁾; men nogle enkelte punkter skal fremhæves. Befolkningen har boet i firkantede huse, antagelig med pyramideformet trætag dækket med jord og græstørv, og har drevet sælfangst, fiskeri og jagt på vildren, men næppe hvalfangst. De har haft hunde; men der er ingen spor af slæder. Redskaberne er fortrinsvis af hvalrostand, rentak og tilhugget flint, hvorimod de slebne skifersager, der som regel optræder i stor mængde mellem eskimoiske oldsager, mangler fuldstændig undtagen for øksernes vedkommende. Et karakteristisk træk er anvendelsen af små sideblade af flint på harpun-, lanse- og pilespidser. Lerkar er helt ukendte, ligeså lamper, hvorimod husene har haft ildsted i midten. Særlig ejendommeligt er gravgodset. Ligene har været udstyret med kunstige øjne, dække for munden og i nogle tilfælde pløkke i næseborene — træk, der minder om kinesisk bronzecalder. Desuden er der i gravene fundet en mængde gådefulde genstande af hvalrostand: gennembrudte, snoede og vredne som kringler eller kleiner, næppe to af dem ens; formodentlig har de haft en eller anden ceremoniel anvendelse, for enhver praktisk brug af dem synes på forhånd udelukket. Også med hensyn til alder indtager disse mærkelige fund en særstilling. De hidtil ældste former for eskimo-kultur

¹⁾ The Ipiutak Culture at Point Hope, Alaska. (The American Anthropologist, N. s. XLIII, Menasha 1941).

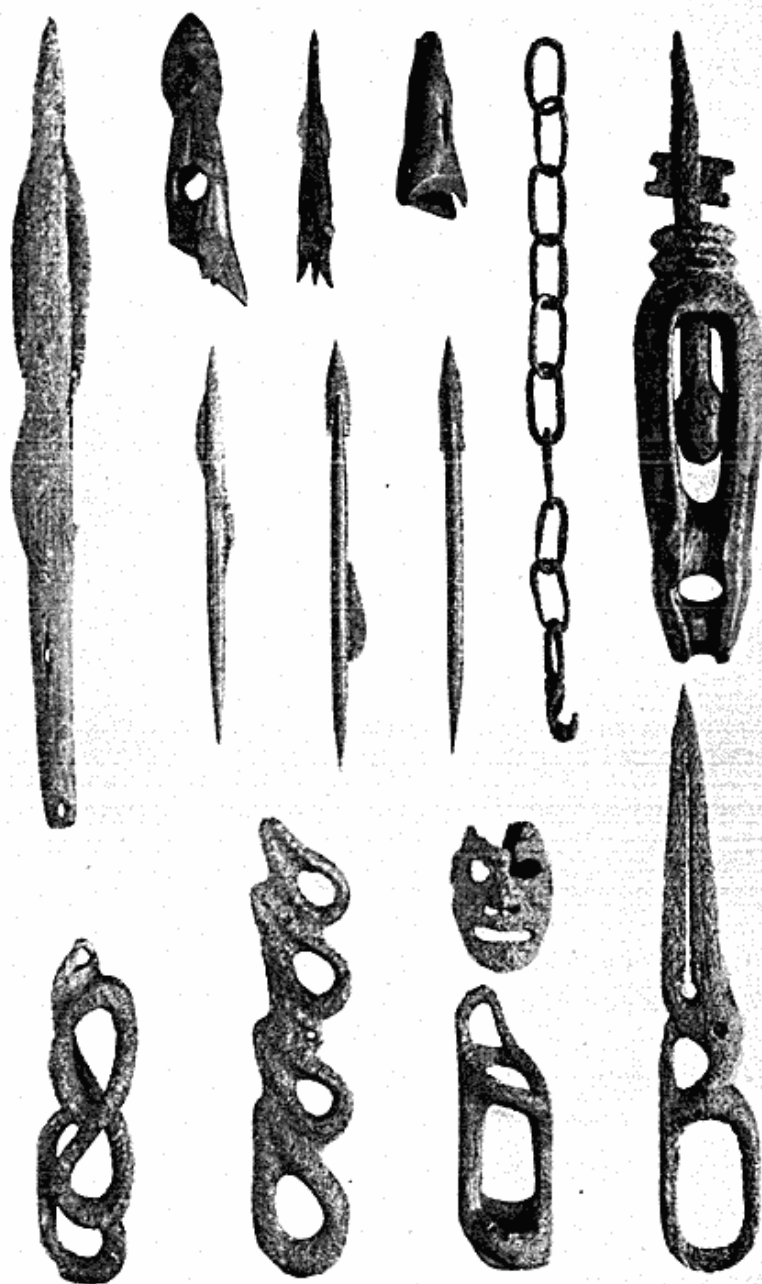

Fig. 2. Oldsager fra Ipiutak-kulturen, Alaska.

i Alaska er den såkaldte Berings Hav-kultur og dennes forløber, som Rainey for nylig har beskrevet under navnet Okvik-kulturen.¹⁾ Flere forhold godtgør imidlertid, at Ipiutak-kulturen

¹⁾ Eskimo Prehistory: The Okvik Site on the Penuk Islands. (Amer. Mus. of Natur. Hist. Anthropol. Papers, XXXVII, 4. New York 1941).

Fig. 3. Benmaske fundet i en grav fra Ipiutak-kulturen, Alaska.

må ligge forud for denne og altså er den ældste form for eskimokultur, der hidtil er fremdraget. Det er indlysende, at dette er et resultat af største betydning for fremtidens forskning.

Foruden de store samlinger fra sine egne udgravninger har Helge Larsen også hjembragt en del oldsager indkøbt på St. Lawrence Island og ved Norton Sound foruden c. 135 etnografiske genstande, mest dragtdele og værktøj, der supplerer museets tidligere samlinger. Desuden har American Museum of Natural History skænket en afstøbning af den største af gravmaskerne fra Ipiutak, som nu opbevares i dette museum.

På dette sted er der endvidere grund til at omtale, at en stor del af Helge Larsens sager fra undersøgelserne i 1939 ikke var nået hertil før krigens udbrud. De blev da midlertidigt deponeret i museet i Liverpool, og da faren for luftbombardementer på dette sted blev overhængende, førtes de sammen med dele

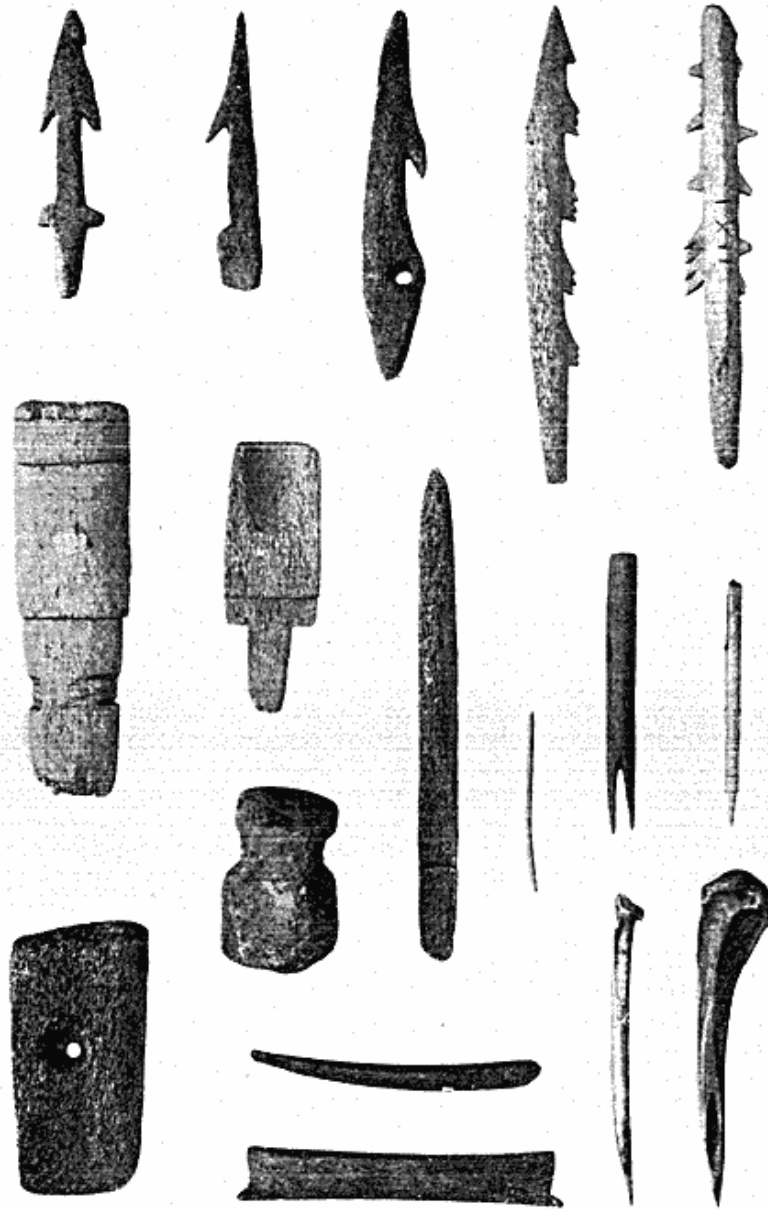

Fig. 4. Oldsager fra Aleuterne.

af museets egne samlinger til et mere sikkert opbevaringssted i Wales. Denne omsorg viste sig belimelig, eftersom en stor del af museumsbygningen i Liverpool nogen tid efter blev fuldstændig ødelagt. Nationalmuseet retter en varm tak til sine engelske kolleger, der på en så hjælpsom måde reddede et videnskabeligt materiale af største vigtighed fra tilintetgørelse.

Ovenfor nævntes Okvik-kulturen som en forløber for Berings Hav-kulturen. Af denne fandtes fra tidligere tid en lille samling i museet, og af den første har professor Rainey og University of Alaska nu skænket 80 typiske genstande. Vor taknemlighed herover bliver selvfølgelig ikke mindre i betragtning af den kendsgerning, at Nationalmuseet er det eneste sted i verden uden for universitetsmuseet i Alaska, hvor denne mærkelige kulturform er repræsenteret.

Af aleutiske oldsager har der tidligere slet ingen været i vort museum. Dette savn er nu delvis afhjulpet ved en righoldig gave fra Lieutenant Commander R. A. Cahn, U. S. Navy, som har skænket en samling på ikke mindre end 240 stykker. (fig. 4). I betragtning af, at den aleutiske og den eskimoiske kultur står hinanden overmåde nær, er der dobbelt grund til at påskønne dette smukke udslag af international interesse.

Som naturligt er, dominerer de eskimoiske forøgelser for Nord-Amerikas vedkommende. Fra indianerne er der kun lidt at nævne. Først og fremmest skal omtales en samling af næsten 100 karakteristiske potteskår fra ruinen Pueblo Bonito i New Mexico, skænket af den kendte dansk-amerikanske arkæolog N. C. Nelson, der også ved tidligere lejlighed har godtgjort, at han ikke har glemt sit gamle lands museer. Disse skår viser samtlige vigtige typer fra forskellige perioder og har derfor stor videnskabelig betydning. I øvrigt indskrænker nyerhvervelserne fra Nord-Amerika sig til en model af en Haida-totempæl skænket af arkæologen Werner Jacobsen og en indiansk kurv, der er købt til museet.

Syd-Amerika har ikke store forøgelser at opvise. Størstedelen af dem stammer fra det gamle peruanske kulturområde. Direktør Hjerl Hansen har sammen med den ovenfor nævnte bronzedolk fra Minusinsk skænket en lille lerfigur af en and, sandsynligvis fra Perús kyst, og fra dr. Hugo Halberstadts dødsbo er der modtaget et lerkar i ældre Chimú-stil. En lille sølvfigur, der øjensynligt også er af peruansk eller muligvis boliviansk oprindelse, er mærkeligt nok fundet i en tørvemose ved Apperup i Nord-Sjælland, og to peruanske lerkar, et i ældre og et i yngre Chimú-stil, er tillige med nogle araucanske sølvsmykker erhvervet ved køb.

Afrika.

Fra den sorte verdensdel er der indkommet en del spredte sager, men ingen større enkeltsamling. Hr. Werner Jacobsen

har skænket en række genstande indkøbt under en rejse til London. De omfatter bl. a. flere kunstfærdigt formede pibebeholder af ler, dels fra nedre Congo, dels fra Guinea-kysten, en tromme og en skindflaske fra Nord-Afrika, nogle kamme m. m. Andre sager er foræret af cand. jur. Carl Kjersmeier (en træfigur fra akamba) og malermester Frode Jensen (en dolk fra Kordofan). Desuden er der erhvervet en dobbeltdolk fra Congo, en af de karakteristiske honningdåser med menneskehoved fra ababua i samme område, et flettet pilekogger fra mangbetu og en træmaske, ligeledes fra en af stammerne i Congo. Fra kabylerne er der købt en seksarmet oljelampe af brændt ler.

Oceanien.

De eneste forøgelse fra Avstralien og Oceanien, der er modtaget i årets løb, er tre smykker fra Ny Guineas nordøstlige kyst, som er foræret af hofjægermester G. A. Hagemann, Bergsjöholm. Det ene af disse stykker, en stor brystprydelse fra eggen mellem Huon Gulf og Astrolabe Bay, er af en type, som ikke tidligere fandtes i museet.

Evropa.

Af gaver fra vor egen verdensdel er der kun indkommet to: en tyrkisk morter fra minister P. Schou og en amulet med hebraisk indskrift fra malermester Frode Jensen. Endvidere er tre guldsmykker, formentlig fra Grækenland, afgivet af Antiksamlingen. Fra russiske soldater, som kort før den tyske kapitulaton var ført til København som krigsfanger, er der købt forskelligt karakteristisk trælegetøj.

Som før omtalt ligger der endnu ude omkring i verden samlinger, der ikke er naaet hertil efter krigen, men som nu efterhånden kan ventes hjem. Samtidigt håber man i fremtiden at kunne fortsætte med videnskabelige indsamlinger ved direkte arbejde i marken. En begyndelse til genoptagelsen af dette skete allerede ved Eigil Knuths førnævnte undersøgelser i Vest-Grønland 1945, og i øjeblikket befinder dr. Erik Holtved sig i Thule-distriktet, hvor han ved siden af sine sproglige studier tillige vil videreføre sine arkæologiske udgravninger for museet.

Etnografisk Samlings virkefelt omspænder imidlertid hele jorden, og det siger sig selv, at skal museet kunne hævde sin stilling som en af verdens førende samlinger i sin art, kan den

ikke indskrænke sig til Grønland. Grønland er etnografisk set kun en afkrog af hele eskimo-området, og eskimo-kulturen som helhed må igen ses på baggrund af amerikanske og asiatiske kulturformer. Der ligger her store opgaver for dansk forskning. De bevilgende myndigheder, vore videnskabelige fonds og mange private har altid viist stor forståelse heraf, og det er vort håb, at denne vil vokse sig yderligere stærk i fremtiden. Adskillige planer ligger for så vidt rede, hvis blot midlerne til deres udførelse kan skaffes.
